

ושל יד קושר אותה על שמאלו על הקיבורת, והוא הבשר התופח שבמרפק שבין פרק הכתף ובין פרק הזרוע.

מקום הנחת התפילין נקרא כאן מרפק, ובשם "פרק הזרוע" מכונה הפרק שליד כף היד. וברמב"ם הלכות חובל ומזיק פרק ד הלכה טו:

החובל באשת איש השבת והרפוי לבעלה והצער שלה, והבושת והנוק, אם בגלוי הוא כגון שחבל בפניה ובצוארה או בידה *זרועותיה*, השליש שלה ושני שלישים לבעל.

זרועותיה מוזכרים כאן כאבר גלוי, לכן בהכרח אין הכוונה למעל המרפק. כך גם פירש בשו"ת יביע אומר חלק ו - יו"ד סימן יד (א)

ומ"ש הרמב"ם (בפ"ד מה' חובל הט"ו) ובטוש"ע אה"ע (סי' פג ס"א) החובל באשת איש, אם בגלוי כגון שחבל בפניה ובצוארה או בידה וזרועותיה הנזק שלישי שלה ושני שלישים לבעל, ואם בסתר השליש לבעל ושני שלישים לאשה. נראה דהכוונה לחלק הזרוע שבין כף היד למרפק, שזה מותר מן הדין לגלותו.

וכן משמע מלשון הראב"ד בהשגתו על הרמב"ם הלכות כלים פרק י הלכה ג: ויש אומרים מסמר ארוך הוא שהמוקז סומך בו את *זרועו* בשעת הקזה.

וכתב רבי יוסף חיים בס' עוד יוסף חי (פרשת בא סעיף א) (הובא בשו"ת יביע אומר חלק ו או"ח סימן יד אות ג):

פה עירנו בגדאד יע"א משנים קדמוניות היו כל הנשים רגילות להיות זרועותיהם מגוללים עד סוף הזרוע... ונמצא כל הזרוע דרכו להיות מגולה, ונעשה כמו כפות ואצבעות היד דאין בזה איסור ערוה. אך בדור הזה נתחדש אצל הנשים מנהג חדש לעשות הכתונת שעל הזרוע פיה קצר וסתום בקרסים של זהב... ובוזה נמצא הזרוע כולו עד הכף מכוסה בכתונת... וכל הנשים שהן גדולות בשנים לא עבדי הכי אלא נשארו עושים כמו מנהג הקדום, מפני כי נחשב אצלם המנהג החדש הזה מעשה ילדות, וגנאי הוא להם... ולכן... גם... בזמן הזה אין לחשוב גילוי הזרוע בכלל ערוה, אבל מן סוף הזרוע ואילך יש לו דין ערוה.

גם בלשון חז"ל מצינו לפעמים שקוראים לפרק התחתון 'זרוע':

בתיאור מותו של רבי אליעזר, במסכת סנהדרין דף סח ע"א:
נטל שתי זרועותיו והניחן על לבו.

ובלשון אבות דרבי נתן פרק כה:

באותה שעה הגביה רבי אליעזר שתי זרועותיו והניחן על חזה שלו.

כעין זה אמרו על משה רבינו במדרש תנחומא (בובר) פרשת ואתחנן סימן ו, ובדברים רבה פרשת ואתחנן, שלפני מותו נטל שתי זרועותיו והניחן על לבו.